

## LOCUS DE FOEDERE.

## § 1. Foederis idea.

3

Het verbond is geen vorm, maar eene realiteit.

- I. Karakter (ook in de H. S.): 't zich verbinden tegen een gemeenschap-pelijken vijand. 5
- II. Deze vijandige macht openbaart zich in Satan en zijn rijk. 16
- III. Het verbond is archetypisch en absoluut. 20

## § 2. Idea foederis in Sacra Scriptura.

23

- I. De H. S. spreekt v. h. verbond eerst na d. val en i. verband m. d. val. 25
- II. In d. H. S. ondersch. tusschen *foedus* („*naturale*”) (m. Noach: *gratia comm.*) en *foedus „gratiae*” (met Abraham: *gratia specialis*). 28
- III. In h. O. T.: בְּרִית = „verbond”; i. h. N.: διαθήκη = „verb.” en „testam. 29
- VI. בְּרִית is religio. 34
- V. 't Verlossend karakter. In h. O. T. staat het bonum externum op den voorgrond, h. bon. internum schuilt er achter; i. h. N. andersom. 35
- VI. De verbondssluiting met Israel. Werkverbond. 39
- VII. Het pactum pacis. 48

## § 3. Eigenaardige vorm v. h. verbond tusschen God en mensch.

51

- I. Het monopleuritische karakter van het verbond. 53
- II. Het foederale karakter van het testament. 57
- III. Het „ „ „ de beloften. 60
- IV. Het organische en permanente karakter van het verbond. 66

## § 4. De foedere tamquam sublimi forma religionis.

68

- I. De verbonds-idee is *de* religieuze idee. Religie is actief. 69
- II. Schleiermacher: „Religion ist schlethiniges Abhängigkeitsgefühl”. 73
- III. In de verbonds-idee ligt de relig. en *de* ethische idee. „Trouw”. 75
- IV. Voor de constante verbondsgemeenschap noodig: de perseverantia sanctorum. 77

De persoonsreligie is tevens menscheidsreligie. 78

## § 5. De Foedere in oeconomia divina sive de pacto salutis (pacis).

80

- I. Uitgangspunt: de constitutio Mediatoris. 82
  - II. De Zoon ontvangt van den Vader een ἐντολή. 84
  - III. Chr. volbrengt die ἐντ. en vraagt hetgeen Hem daarvoor is toegezegd. 85
  - IV. De executio reeds vóór d. vleeschwording; d. constitutio van eeuwig. 86
  - V. De oorzaak v. h. pactum ligt niet in e. ongelijkh. maar in e. vrijwillige overeenkomst. 89
- De foederale betrekking tusschen V., Z. en Heil. G. is e. absolute, e. oeconomia per se foederata.
- VI. De grond voor het pactum salutis is, dat het samenhangt met den aard en de natuur der Heil. Schrift. 89